

FIȘA DISCIPLINEI

Chipul evanghelic al lui Iisus - o provocare a Evangheliștilor?

Anul universitar 2026–2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Chipul evanghelic al lui Iisus - o provocare a Evangheliștilor? / The Image of Christ in the Gospels - a challenge for the Evangelists			Codul disciplinei	OLR0526
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. prof. emerit dr. Stelian Tofană				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. prof. emerit dr. Stelian Tofană				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	Colocviu
2.7. Regimul disciplinei	Opțional		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					6
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					6
Tutoriat (consiliere profesională)					1
Examinări					1
Alte activități: comunicare cu titularul disciplinei					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				22	
3.8. Total ore pe semestru				50	
3.9. Numărul de credite				2	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Familiarizare cu textul Noului Testament și principiile elementare ale interpretării biblice.
4.2. de competențe	Utilizarea îndrumată a traducerilor, dicționarelor și comentariilor biblice. Termenii grecești sunt explicați la curs și seminar.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Predare în limba română; sală cu videoproiector și acces la resurse biblice. Materialele, lecturile și regulile de evaluare se comunică prin platforma instituțională în primele două săptămâni. Participarea la curs este recomandată; fișa nu stabilește un prag de prezență la curs pentru accesul la evaluarea finală.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Lectură pregătitoare și două contribuții individuale obligatorii, susținute în sală; recuperări în perioada didactică. Online numai în cadrul instituțional aprobat, cu verificarea participării active. Se aplică adaptările instituționale pentru cerințe educaționale speciale. IA este interzisă în probe; în pregătire, utilizarea respectă cadrul facultății, se declară și se verifică sursele.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP6	Interpretează texte religioase
CP8	Scrie publicații științifice
CP11	Predă texte religioase
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT3	Sintetizează informații
CT4	Conștientizează dimensiunea interculturală

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP6	30. Studentul înțelege metodele de interpretare a textelor biblice, patristice și liturgice	30. Studentul interpretează texte religioase în contexte omiletice, catehetice și pastorale concrete Responsabilitate și autonomie: 30. Studentul păstrează sensul eclesial al textelor în orice aplicare pastorală
CP8	32. Studentul cunoaște formele redactării științifice în domeniul teologiei pastorale	32. Studentul redactează studii privind liturgica, omiletica, catehetica și teologia pastorală Responsabilitate și autonomie: 32. Studentul scrie publicații teologice cu rigoare, responsabilitate și fidelitate doctrinară
CP11	35. Studentul înțelege specificul predării textelor religioase în cateheză și pastorație	35. Studentul predă texte biblice, patristice și liturgice prin explicații clare și contextualizate Responsabilitate și autonomie: 35. Studentul transmite textele religioase cu fidelitate față de sensul lor eclesial
CT3	Contribuție transversală prin rezultatele disciplinei de la secțiunea 7.	Planul situează rezultatele distincte ale acestei competențe la categoria DC; acestea nu se transpun ca rezultate DS.
CT4	Contribuție transversală prin rezultatele disciplinei de la secțiunea 7.	Planul situează rezultatele distincte ale acestei competențe la categoria DC; acestea nu se transpun ca rezultate DS.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
C1. Studentul identifică trăsăturile portretului lui Iisus în cele patru Evanghelii și le ilustrează cu pasaje relevante. (CP6)
C2. Studentul explică semnificația afirmațiilor „Eu sunt” în contextul literar al Evangheliei după Ioan. (CP6)
C3. Studentul compară o interpretare patristică și una contemporană, distingând observațiile textuale de ipoteze. (CP6; CT3)
C4. Studentul descrie regulile unei explicații biblice argumentate și adecvate catehezei, cu respectarea normelor de citare. (CP8, CP11)
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
A1. Studentul analizează un pasaj iohanin prin delimitare, context și identificarea imaginii hristologice; compară îndrumat traduceri și paralele. (CP6; CT3)
A2. Studentul redactează o explicație catehetică de 400–600 de cuvinte, sprijinită pe text, o sursă patristică și un comentariu academic. (CP8, CP11)
A3. Studentul prezintă explicația, răspunde argumentat întrebărilor, respectă interlocutorii și revizuieste formulările; declară instrumentele utilizate și verifică sursele. (CP11; CT4)

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații³
1. Introducere: Metodologia studierii chipului evanghelic al lui Iisus 2. Istoricitatea Persoanei Mântuitorului Hristos în literatura biblică	Prelegere interactivă; analiză contextuală; comparație de texte; întrebări.	2 ore C1–C4; A1–A3
3. Istoricitatea Persoanei lui Iisus Hristos din perspectiva Evangheliștilor 4. Chipul evanghelic al lui Iisus exprimat în sintagma „Eu sunt”. Introducere în perspectiva Evangheliei a IV-a	Prelegere interactivă; analiză contextuală; comparație de texte; întrebări.	2 ore C1–C4; A1–A3
5. „Eu sunt Pâinea vieții” (In 6,48-51): Dimensiunea sacramentală a autodefinirii lui Iisus 6. „Eu sunt lumina lumii” (In 8,12): Universalismul mesajului evanghelic	Prelegere interactivă; analiză contextuală; comparație de texte; întrebări.	2 ore C1–C4; A1–A3
7. „Eu sunt dintru cele de sus” (In 8,23-27): Originea divină a lui Iisus Hristos 8. „Mai înainte de a fi fost Avraam, Eu sunt” (In 8,58): preexistența lui Hristos, Ieș 3,14 și problema relației cu numele divin.	Prelegere interactivă; analiză contextuală; comparație de texte; întrebări.	2 ore C1–C4; A1–A3
9. „Eu sunt ușa” (In 10,9): Dimensiunea ecleziologică a autodefinirii lui Iisus 10. „Eu sunt Păstorul cel bun” (In 10,11): Misiunea pastorală și misionară a lui Hristos	Prelegere interactivă; analiză contextuală; comparație de texte; întrebări.	2 ore C1–C4; A1–A3
11. „Eu sunt învierea și viața” (In 11,25-26): Perspectiva eshatologică asupra existenței umane 12. „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (In 14,6): Autodefinirea lui Iisus și implicațiile sale teologice	Prelegere interactivă; analiză contextuală; comparație de texte; întrebări.	2 ore C1–C4; A1–A3
13. „Eu sunt vița cea adevărată” (In 15,1–5): rămânerea în Hristos, rodirea și receptarea eclesială și euharistică.	Prelegere interactivă; analiză contextuală; comparație de texte; întrebări.	1 oră C1–C4; A1–A3

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

14. Concluzii: Sinteza chipului evanghelic al lui Iisus și actualitatea temei	Prelegere interactivă; analiză contextuală; comparație de texte; întrebări.	1 oră C1–C4; A1–A3
Bibliografie		
Bibliografie de bază — selecții 1. Noul Testament. Ediție bilingvă greco-română. Muntele Athos: Sfânta Mare Mănăstire Vatoped, 2022. Pasajele din tematică; textul grec se consultă îndrumat. Pentru pregătire se poate folosi și o ediție sinodală românească. 2. Tofană, Stelian, Ioan Mihoc și Olimpiu-Nicolae Benea. Studiul Noului Testament, vol. I: Introducere generală. Evangheliile după Matei și Marcu. București: Basilica, 2022. 3. Tofană, Stelian (coord.), cu colaborarea lui Constantin Preda. Studiul Noului Testament, vol. II: Evangheliile după Luca și Ioan. Problema sinoptică. Faptele Apostolilor. București: Basilica, 2023. 4. Brown, Raymond E. The Gospel According to John. Vol. I: I–XII; vol. II: XIII–XXI. Anchor Bible 29–29A. Garden City, NY: Doubleday, 1966, 1970. Bibliografie suplimentară 5. Brown, Raymond E. An Introduction to the New Testament. New York: Doubleday, 1997. 6. Burridge, Richard A. Four Gospels, One Jesus? A Symbolic Reading. Ed. a III-a. Grand Rapids: Eerdmans, 2014. 7. France, R. T. The Gospel of Matthew. NICNT. Grand Rapids: Eerdmans, 2007. 8. Gnlika, Joachim. Jesus of Nazareth: Message and History. Peabody, MA: Hendrickson, 1997. 9. Karavidopoulos, Ioannis. Comentariu la Evanghelia după Marcu. Trad. Sabin Preda. București: Editura Bizantină, 2005. 10. Keener, Craig S. The Gospel of John: A Commentary. 2 vol. Peabody, MA: Hendrickson, 2003. 11. Meier, John P. A Marginal Jew: Rethinking the Historical Jesus. Vol. I. New York: Doubleday, 1991. 12. Ravasi, Gianfranco. Biografia lui Iisus. După Evanghelii. Trad. Smaranda Bratu Elian. Ed. a II-a. București: Spandugino, 2024. 13. Strauss, Mark L. Four Portraits, One Jesus: A Survey of Jesus and the Gospels. Ed. a II-a. Grand Rapids: Zondervan Academic, 2020. Obligatorii sunt pasajele biblice și selecțiile din bibliografia de bază indicate înaintea activității, cu localizare și acces legal, în limita studiului individual. Restul titlurilor sunt pentru aprofundare, nu pentru lectură integrală. Acces prin bibliotecă, platforme licențiate ori resurse autorizate; nu se presupune drept de redistribuire a PDF-urilor. Bibliografiile interconfesionale se citesc critic, în dialog cu exegeza ortodoxă.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Metode contemporane de analiză a portretului lui Iisus în Evanghelii: dezbateri introductivă 2. Surse biblice și extrabiblice privind istoricitatea lui Iisus Hristos: studiu de caz 3. Analiza paralelă a pericopelor sinoptice și ioanice privind persoana lui Iisus 4. Exegeza sintagmei „Eu sunt” în contextul Evangheliei după Ioan: abordări patristice și moderne	Lectură directă; analiză individuală; comparație patristică; susținere și feedback.	4 ore A1–A3. Contribuții în săptămânile 3–13; recuperări în săptămâna 14.
5. Aspecte sacramentale în discursul despre „Pâinea vieții”: interpretări teologice și liturgice 6. „Lumina lumii” – simbolismul luminii în Vechiul și Noul Testament 7. Originea divină a lui Iisus: analiză exegetică și implicații dogmatice 8. In 8,58 în context: preexistența Fiului, tradiția biblică și comparația interpretărilor patristice.	Lectură directă; analiză individuală; comparație patristică; susținere și feedback.	4 ore A1–A3. Contribuții în săptămânile 3–13; recuperări în săptămâna 14.
9. Iisus ca „Ușă” – semnificații eclesiologice și aplicații pastorale 10. Păstorul cel bun: comparație între imaginea biblică și contextul cultural al epocii 11. Învierea și viața – interpretări eshatologice în teologia ortodoxă	Lectură directă; analiză individuală; comparație patristică; susținere și feedback.	3 ore A1–A3. Contribuții în săptămânile 3–13; recuperări în săptămâna 14.

12. „Calea, Adevărul și Viața” – hermeneutica tripticului în tradiția răsăriteană și apuseană 13. În 15,1–17: rămânere, iubire și rodire; receptare patristică și aplicație catehetică. 14. Actualitatea portretului evanghelic al lui Iisus: aplicații în predicare și cateheză; sinteză și recuperarea contribuțiilor în perioada didactică.	Lectură directă; analiză individuală; comparație patristică; susținere și feedback.	3 ore A1–A3. Contribuții în săptămânile 3–13; recuperare în săptămâna 14.
Bibliografie de bază — pasaje biblice și patristice 1. Noul Testament, ediția Vatoped (2022) și ediție sinodală: În 6; 8; 10–11; 14–15 și paralelele indicate la seminar. 2. Chiril al Alexandriei. Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan. Trad. Dumitru Stăniloae. PSB 41. București: EIBMBOR, 2000. Selecții la pasajele studiate. 3. Ioan Gură de Aur. Homilies on the Gospel of St. John, în Nicene and Post-Nicene Fathers, seria I, vol. 14, ed. Philip Schaff. New York: Christian Literature Company, 1889. Selecții; text disponibil legal prin CCEL, https://www.ccel.org/fathers. 4. Ioan Gură de Aur. Omilii la Matei. Trad. Dumitru Fecioru. PSB 23. București: EIBMBOR, 1994. Selecții comparative. 5. Scrima, André. Comentariu integral la Evanghelia după Ioan. București: Humanitas, 2008. Bibliografie suplimentară 6. Augustin. The Harmony of the Gospels, în Nicene and Post-Nicene Fathers, seria I, vol. 6, ed. Philip Schaff. Buffalo, NY: Christian Literature Company, 1888. 7. Dunn, James D. G. Jesus Remembered. Grand Rapids: Eerdmans, 2003. 8. Licona, Michael R. Why Are There Differences in the Gospels? What We Can Learn from Ancient Biography. Oxford: Oxford University Press, 2017. 9. Michaels, J. Ramsey. The Gospel of John. NICNT. Grand Rapids: Eerdmans, 2010. 10. Moldovan, Alexandru. Evanghelia copilăriei lui Iisus (Luca 1–2): Exegeză și teologie. Cluj-Napoca: Mega, 2011. 11. Murg, Adrian. Soteriologia scrierilor lucanice. Arad: Editura Universității „Aurel Vlaicu”, 2011. 12. Origen. Homilies on Luke; Fragments on Luke. Trad. Joseph T. Lienhard. Fathers of the Church 94. Washington, DC: Catholic University of America Press, 1996. 13. Luz, Ulrich. Predica de pe Munte (Matei 5–7). Cluj-Napoca: Renașterea, 2011. Selecții pentru comparația sinoptică. Obligatorii sunt pasajele biblice și selecțiile din bibliografia de bază indicate înaintea activității, cu localizare și acces legal, în limita studiului individual. Restul titlurilor sunt pentru aprofundare, nu pentru lectură integrală. Acces prin bibliotecă, platforme licențiate ori resurse autorizate; nu se presupune drept de redistribuire a PDF-urilor. Bibliografiile interconfesionale se citesc critic, în dialog cu exegeza ortodoxă.		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Cunoașterea temelor; interpretarea contextuală și comparația biblico-patristică; argumentare și sinteză (C1–C4; A1).	Colocviu oral individual, circa 20 minute: analiză de pasaj și comparație, cu întrebări.	90%
	Barem: corectitudine și context 40%; argumentare 30%; surse și receptare 20%; claritate 10%.	Baremul probei finale; nota 1–10.	Inclus în 90%
9.5 Seminar/laborator	Analiză de text și surse verificabile; explicație coerentă; răspuns la întrebări și autonomie (A1–A3).	Două contribuții individuale susținute: o analiză de pasaj și o explicație catehetică. Fiecare contribuție: 5%.	10%
	Criterii per contribuție: text și context 40%; argumentare 30%; surse 20%; răspuns și dialog 10%.	Pregătire scrisă scurtă, susținere și întrebări individuale; se evaluează înțelegerea demonstrată.	Inclus în 10%

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

9.6 Standard minim de promovare

Identificarea unei trăsături a portretului evanghelic al lui Iisus, interpretarea contextuală a unei afirmații „Eu sunt” și compararea cu o mărturie patristică.

Nota finală = $0,90 \times \text{proba finală} + 0,05 \times \text{contribuția 1} + 0,05 \times \text{contribuția 2}$. Fiecare probă se notează de la 1 la 10. Promovare: nota finală minimum 5 și susținerea probelor obligatorii. Baremul detaliat și condițiile se comunică în primele două săptămâni și se aplică unitar.

Recuperările evaluării continue se încheie în perioada didactică; în sesiune nu se organizează cursuri sau recuperări de seminar. La restanță se reface proba finală, păstrând evaluarea continuă validă; se respectă derogările instituționale. Recontractarea, echivalările și diferențele se soluționează prin procedurile facultății și corelarea curriculară aprobată. Frauda și plagiatul se tratează potrivit normelor UBB.

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

  Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă								
1 FĂRĂ SĂRĂCIE	2 FOAMETE „ZERO”	3 SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE	4 EDUCATIE DE CALITATE	5 EGALITATE DE GEN	6 APĂ CURATĂ ȘI SANITATE	7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE	8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ	9 INDUSTRIE, INOVATIE ȘI INFRASTRUCTURĂ
								
								
10 INEGALITĂȚI REDUSE	11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE	12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ	14 VIAȚĂ ACVATICĂ	15 VIAȚĂ TERESTRĂ	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	Nu se aplică nici o etichetă
								X

Data completării:

20.06.2026

Semnătura titularului de curs

Pr. prof. emerit dr. Stelian Tofană

Semnătura titularului de seminar

Pr. prof. emerit dr. Stelian Tofană

Data avizării în departament:

20.07.2026

Semnătura directorului de departament

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.